

Na 55 jaar toch nog een debuut

Johnny Laporte debuteert als 71-jarige met een boek en een muziekalbum. Maar hij staat al 55 jaar op elk toneel te spelen.

door Herman Veenhof

Op je 71e debuten met een soloalbum en een boek. Dat presteert Johnny Laporte. En natuurlijk zit daar een verhaal achter. Meerdere zelfs. Bij hem geldt: zwijgen is zilver, spreken is goud.

Ze liggen voor hem op het tafeltje in restaurant De Overburen, tegenover station Amersfoort Centraal. De langspeelplaat *That's Me*, en het boek *Zwijgen Zweeg Gezwegen*. De auteur en muzikant is John Rijken, artiestennaam Johnny Laporte. De dubbelslag waarmee hij debuteert, is niet zonder voorgeschiedenis. Laporte is al ruim 55 jaar gitarist bij allerlei bands. Vanaf januari tourt Johnny Laporte door het land met zijn zoon Julian op drums en vooral piano; hij speelt boogiewoogie als geen ander. Neef Nuno gaat bassen. De avonden zijn presentaties van het album en het boek. 'Ik vertel over het boek en speel de songs die gerelateerd zijn aan het verhaal ervan.' Tussen de muziek en de roman is evenwel geen direct verband. 'De plaat is niet de soundtrack van het boek. Maar een handvol liedjes komt wel uit het verhaal en het boek heeft zeker autobiografische elementen.'

Dat boek is dik, bijna vijfhonderd bladzijden. Het is een gelaagd verhaal met als overkoepelend thema het zwijgen. Dat geldt voor de Indische Nederlanders van wie Laporte een telg is. Het geldt ook voor de maffiose wereld, waar het familieverhaal op uitloopt. De familie Rijken leefde in Medan, de hoofdstad van het eiland Sumatra. John werd daar in 1952 geboren. 'Mijn vader had een vrij hoge functie bij de douane. Mijn moeder runde een toko, in Indische producten. Naast mij en Guus was er nog een broer, Chris, en een veel oudere zus. Zij heeft nu alzheimer. Ze lijdt aan beginnende dementie, maar kan zich het Indische deel van haar leven nog goed herinneren.'

koud en kil

Op zijn zesde verhuisde het gezin naar Nederland. Dat ging met de 'Oranje', een passagiersschip van de Stoomvaart Maatschappij Nederland die een lijndienst met Jakarta onderhield. Het schip mat tweehonderd bij vijfentwintig meter, je moest er met een klein bootje heen en dan met de touwladder

omhoog, weet Laporte nog. Het gezin was zwaar geteisterd. De oorlog, de jappenkampen, de bersiap (het geweld van revolutionaire jongeren tegen vooral Nederlanders en indo's) en de politionele acties hadden voor een diep trauma gezorgd. Via een pension in Bergen kwamen ze in Haarlem-Noord terecht. 'Mijn vader kon totaal niet aarden in Nederland. Het was koud, hij kreeg het aan zijn longen en leed onder de kille minachting jegens de Indische ambtenaren. "Ga jij maar terug naar je paalwoning", hoorde hij eens. Dat soort dingen knakten hem, hij stierf al na twee jaar. Mijn moeder kon het net rooien, ze zorgde voor ons, runde daarbij een winkeltje in Indische waren, maar sprak nergens over, met geen woord. Gelukkig was er een tante, die honderduit praatte. Van haar hoorde ik de spannende verhalen die ook een beetje eng waren, over de stille kracht, de *goena goena*.'

gesloopte kerk

'Mijn vader was rooms-katholiek en als gezin gingen we naar de Petrus en Pauluskerk. Dat was een modern gebouw, uit 1958. Zulke kerken gingen er als eerste aan.' De sloop was in 1997. Toen had moeder Rijken er al een zoektocht op zitten langs veel meer kerken en bewegingen. Op zijn twaalfde kwam er thuis een piano. 'Mijn vader had altijd gezegd: "Johnny moet op pianoles." Dat gebeurde keurig, maar ik luisterde naar The Beatles en The Stones en raakte verslingerd aan de gitaar nadat ik via broer Guus had kennism gemaakt met rock- en bluesbandjes die overal opbloeden.' De rest is geschiedenis. Laporte is sessiemuzikant, speelt al een halve eeuw in de bluesband Barrelhouse en was vaste begeleider van Oscar Benton, een legendarisch zanger die in 2020 overleed. Zijn comeback in de jaren tien leverden nog twee albums op, waarvoor Johnny tekende.

'Bij *That's Me* bood iedereen hulp aan. Maar ik heb alles vriendelijk afgewezen. Na zo veel decennia begeleiding wilde ik nu het boek en de plaat helemaal zelf doen.' Dat gebeurde ook, letterlijk. Gitaren, bas, drumcomputer, piano en synthesizer speelt hij zelf. Van de twaalf songs zijn er tien van zijn hand. En inderdaad, sommige hebben wel degelijk met het boek te maken. Dat boek gaat over het fictieve gezin Theo en Anna Broekhuis en hun zoon Joachim. Ze wonen in Indië, de vader offert zich voor de zoon op in een plotseling oploeiende wraak1efening. Moeder, zoon en Fietje, een hulp die als oudere zus

fungeert, moeten het in Nederland zien te redden. Fietje zoekt God, dat loopt het hele boek door.

taboes

De Indische gezelligheid, met vooral veel muziek en altijd lekker eten, heeft een donkere kant: het totale zwijgen over trauma's en taboes. De namen in de roman intrigeren. Joachim en Anna zouden volgens een roomse traditie de vader en moeder van Maria zijn. Het is ook de naam van een verzorgingscentrum in Nijmegen. In het Hebreeuws betekent Jojakim 'Jahweh richt op'. Het is de slechte zoon van de goede koning Josia en hij regeert van 609-598 (voor Christus) over Juda. Maar zo diep zoekt Laporte het niet. 'Gewoon een mooie naam, die bij mij bleef haken.' In het boek krijgen Joachim en Charlotte een zoon, Patrick. Dan is de Indisch-Nederlandse familie al verzeild geraakt in een Italiaans complot waarbij boeven en foute priesters een grote rol spelen. Is Patrick eigenlijk wel een kind van Joachim? Vandaar de songs 'Angel Fly Home' en 'At The End Of The Book', waarin de afrekening met een gevallen engel opeens een zware, religieuze tekst krijgt.

*By the sparing light of a candle
The priest was reading his Bible
He spoke to the Lord:
'Forgive me, punish me
I'm a sinner'
At the end of the book, he will know
In the end... we all know*

Zware kost? 'Ja. In het boek en op de plaat heb ik het ook over mijn angsten en trauma's. Als kind ben ik bijna verdronken in het Tobameer op Sumatra. En het pikkedonker maakte me heel lang bang.' Maar in de wonderlijke samensmelting tussen autobiografie en roman zit ook veel humor en lichtheid. John Rijken werkte altijd voltijds naast zijn muziek. 'Ik was een financiële man bij een verzekeringsmaatschappij. En ik heb vier kinderen uit twee huwelijken. Als je het wilt maken, moet je focussen op één ding. Ik kon, maar wilde dat ook niet.'

Zwijgen Zweeg Gezwegen.

Een Indische roman

Johnny Laporte.

Uitg. In de Knipscheer, Haarlem 2023. 496 blz. € 24,50

That's Me

Johnny Laporte.

JLP Blues Music / Sounds Haarlem Likes Vinyl

Bron: *Nederlands Dagblad*, Gulliver, vrijdag 22 december 2023